Idees d’actualitat

Després d’intenses negociacions, el Consell Europeu va anunciar el 3 de juliol un acord per al nomenament dels candidats als principals càrrecs de les institucions europees: Ursula von der Leyen (Alemanya, PPE) com a presidenta de la Comissió; Charles Michel (Bèlgica, Renew Europe-Liberals) com a president del Consell; Josep Borrell (Espanya, S&D) com a Alt Representant per a la Política Exterior; Christine Lagarde (França, PPE) com a presidenta del BCE, i David Sassoli (Itàlia, S&D) com a president del Parlament. L’anàlisi detallada que en fa la revista *Politico* per mitjà dels articles de David M. Herszenhorn i Andrew Gray, revela que quest acord, radicalment diferent de la proposta inicial centrada en el sistema de *Spitzenkandidaten*, suposa una victòria per al president francès Emmanuel Macron (que va avançar el nom de von der Leyen com a candidata de consens i col·loca Christine Lagarde al BCE) i una desfeta relativa per a la cancellera Angela Merkel (que tot i haver de renunciar al seu candidat Manfred Weber, ha aconseguit retenir la presidència de la Comissió per al PPE).

L’acord també representa una victòria relativa per al president del govern espanyol Pedro Sánchez en tant que, tot i la derrota del candidat socialdemòcrata Frans Timmermans, el nomenament de Josep Borrell suposa un impuls a les aspiracions espanyoles de substituir Itàlia com un dels principals actors en la vida política europea i l’aterratge a la diplomàcia europea, encara per confirmar, d’un polític especialment bel·ligerant amb el procés sobiranista català.

Finalment, destaca que els membres del Grup de Visegrad (Hongria, Polònia, República Txeca i Eslovàquia) que si bé han tombat la proposta inicial de Timmermans a la Comissió i Weber al Parlament, no han aconseguit res més que bloquejar iniciatives sense bastir mai un projecte alternatiu. Itàlia també ha perdut influència i aspira a obtenir alguns càrrecs en àrees econòmiques de les institucions europees.

El fracàs del sistema de Spitzenkandidaten i el retorn a negociacions de passadís han suposat, com apunta Ruth Ferrero-Turrión, *El Periódico*, una decepció democràtica que és analitzada també per Jan Zielonka a *Social Europe* on rebla el clau i afirma que sense més democràcia i més justícia social el projecte europeu perd tot el seu sentit.

Volem destacar com a exemple de democràcia i lluita pels drets de les minories, l'entrevista que *MicroMega* dedica a l'advocada Seyran Ateş, fundadora de la mesquita Ibn Ruschd-Goethe de Berlin, un lloc de culte on dones i homes resen junts, i on són benvinguts tots els corrents de l'Islam, on està prohibit que les dones portin vel, i oberta als homosexuals, creients d'altres religions, agnòstics i ateus.

Malgrat la calma relativa d'aquestes darreres dues setmanes en la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina, destaquen les aportacions d'Andrew J. Nathan a *Foreign Affairs* on analitza el conflicte des de la perspectiva xinesa i la visió de Paul Krugman al *New York Times* afirmant que Donald Trump està perdent les batalles comercials que està duent a terme des del principi del seu mandat. Tot i així, l'actualitat internacional se centra en l'escalada creixent de la tensió entre l'Iran i els EUA, que concita l'atenció i la preocupació dels analistes sobre la possibilitat real d'un conflicte a gran escala amb unes conseqüències importants i duradores, no només a tota la regió sinó a escala global com a apunta Gérard Araud a *Foreign Policy*. Akram Kharief publica al *Monde Diplomatique* una interessant anàlisi geoestratègica basada en l'estudi de l'estructura interna dels sistemes de defensa iranians i l'organització dels diferents cossos militars mentre que al *New York Times* Narges Bajoghly revela en un estudi en profunditat com els canvis d'orientació en els Guàrdies de la Revolució iranians situen el conflicte termes nacionalistes i antiimperialistes, i no ideològics, canvi al seu parer fonamental i que ha passat desapercebut per l'Administració Trump.

Pel que fa a la lluita contra el canvi climàtic el projecte *The Good Galaxy* apunta la importància de posar l'accent sobre la intel·ligència col·lectiva més que no pas en el derrotisme o l'ansietat a l'hora d'enfrontar-se als reptes que planteja l'emergència climàtica, una emergència que com David Carrington revela en el seu article a *The Guardian*, augmenta la possibilitat d'arribar a una situació d'*apartheid* climàtic, on la població més rica té la capacitat de finançar la seva fugida de condicions climàtiques adverses que suposen una amenaça a drets bàsics com el de la vida, l'alimentació o l'habitatge, mentre una altra part de la població sofreix de manera creixent totes aquestes adversitats que, al seu torn, posen en perill la supervivència de la democràcia i de l'estat de dret.

Finalment, també volem destacra Ruha Benjamin a *The Guardian* on insisteix en la necessitat de combatre els estereotips i els biaixos de gènere de les noves tecnologies atès que fins ara els algoritmes per identificar i prevenir els riscs de racisme i discriminació es basen en patrons obsolets. També sobre el canvi de paradigma tecnològic i el seu impacte geopolític el *Financial Times* alerta sobre el perill que l'hegemonia pràcticament monopolística de les empreses tecnològiques occidentals i xineses a l'Àfrica desemboquin en una nova forma de colonialisme digital.

Diari de les IDEES

Política internacional i globalització

Rom Donilon Trump's Trade War Is the Wrong Way to Compete With China

En el marc de la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina, l'autor assenyala que l'Administració Trump està utilitzant uns mètodes equivocats i aplicant tàctiques de guerra comercial que recorden el segle XIX, en lloc d'elaborar una estratègia per mantenir els Estats Units com a líder econòmic i tecnològic del món. Considera que el proteccionisme defensiu no serà suficient per contrarestar el repte plantejat per la Xina i que això només es podrà aconseguir mitjançant una renovació interna dels EUA. En darrer terme, l'autor apunta que el restabliment de l'hegemonia global dels Estats Units i la revitalització de la seva economia requeriran una estratègia ambiciosa que no depengui únicament del canvi del comportament polític i de les estratègies econòmiques xineses, sinó de millorar la competitivitat dels Estats Units.

Andrew J. Nathan How China Really Sees the Trade War

Des del punt de vista de l'autor, la posició de la Xina respecte de la guerra comercial que l'oposa als Estats Units no ha canviat de manera substancial des del 2017. Segons la seva proposta, la Xina compraria més productes dels EUA en un intent per reduir el dèficit comercial i reafirmaria el seu compromís amb la protecció legal dels drets de propietat intel·lectual. Però si les empreses estrangeres decideixen voluntàriament compartir secrets comercials amb empreses xineses per tal de poder accedir al mercat xinès -una pràctica que els Estats Units qualifiquen de "transferència coercitiva"- la Xina no farà res per interferir. Al mateix temps. Xina continuarà amb la seva estratègia d'obrir el seu mercat a bancs i empreses estrangeres, però sense accelerar-e el ritme mentre que la seva moneda romandrà vinculada a una cistella de divises, i Pequín no la desinflarà de manera artificial, ja que la Xina no veu cap benefici en una guerra de divises. Paral·lelament, el govern xinès ja ha reduït el volum de propaganda sobre el seu programa Made in China 2025, que impulsa el domini xinès en les tecnologies modernes, com ara la robòtica i la intel·ligència artificial. Però, al mateix temps, no està disposada a reduir els projectes de recerca i desenvolupament que formen part d'aquest programa. En definitiva, la Xina no vol fer cap canvi estructural en el seu model de desenvolupament, però està disposada a concedir als EUA algun tipus de victòria nominal que podria utilitzada per Trump en la seva campanya per ser reelegit al 2020.

Akram Kharief Téhéran pourrait-il résister à une attaque américaine?”

Segons els analistes i experts en política internacional, l’increment de les tensions entre els EUA i l’Iran podria desembocar en una intervenció militar americana. L’autor de l’article analitza quina podria ser la resposta d’Iran en cas d’atac nord-americà i considera que en tant que l’exèrcit iranià no té la capacitat necessària per actuar a l’exterior del país, la seva força rau en el fet que està completament dedicat a defensar les fronteres i impedir una invasió estrangera. En canvi, els Guàrdies de la Revolució sí que tenen els mitjans de dur a terme operacions d’envergadura a tota la regió a la vegada que tenen un paper determinant en la innovació tecnològica en matèria d’armament. L’autor també apunta que cal matisar el potencial militar de l’exèrcit iranià per molt que disposi d’importants recursos financers, gairebé 16.000 milions de dòlars que són més o menys l’equivalent del pressupost de defensa de Turquia o Israel, encara queda lluny del seu rival regional, l’Aràbia saudita, les despeses militars de la qual arriben als 60.000 milions de dòlars.

Afshon Ostovar The US and Iran Are marching Toward War

Cada dia que passa, el conflicte entre els Estats Units i l’Iran s’aprofundeix per bé que fins ara els dos bàndols han evitat fer el pas definitiu cap a la guerra. Però la probabilitat d’un conflicte armat augmenta amb cada provocació, tant si es tracta d’un atac contra un petrolier civil com si és una nova sèrie de sancions comercials i econòmiques. En aquest sentit, l’autor considera que ambdós països, amb les seves estratègies de o tot o res, en tenen la culpa. L’administració del president Donald Trump ha perseverat amb una campanya de màxima pressió contra l’Iran basada en sancions econòmiques i un embargament de facto del gas i del petroli. Per la seva banda, l’Iran ha posat en marxa una estratègia de resistència màxima, que ha anat desembocant en atacs contra línies marítims, en la destrucció d’un dron dels Estats Units al Golf Pèrsic i en el rebuig a l’inici de converses per tal d’aconseguir una desescalada de la tensió amb Washington.

Narges Bajoghly Trump’s Iran Strategy Will Fail. Here’s Why

Bon coneixedor de les estructures internes del règim iranià després d’haver realitzat investigacions etnogràfiques entre els Guàrdies de la Revolució durant deu anys, l’autor assenyala que l’estratègia de la màxima pressió ordenada per Donald Trump en el conflicte amb l’Iran només reforçarà els Guàrdies de la Revolució, que s’han convertit en defensors d’una nova narrativa nacionalista. L’organització, que funciona com una branca militar d’elit i constitueix un baluard de la Revolució islàmica, és avui la força més poderosa dins de la complexa estructura política de l’Iran. Al parer de l’autor, comprendre aquest canvi és clau per entendre les tensions internacionals actuals i com són interpretades a l’Iran. La pressió exercida des de l’exterior fa que el règim tingui més fàcil posar en marxa tàctiques que reforcin la solidaritat interna. Això, els Guàrdies de la Revolució ho han entès perfectament, i gràcies al seu canvi d’orientació, estan perfectament posicionats per

explotar-lo. No és per tant ociós que un nombre creixent d'iranians considerin els Guàrdies de la Revolució com la seva millor defensa contra els Estats Units dins del marc d'un conflicte (i aquí rau el principal error de Trump) que molts veuen en termes nacionalistes i antiimperialistes, i no ideològics.

Kathy Gilsinan Trump Left the Nuclear Deal. Now Iran's fighting back

Com a conseqüència de la decisió del president dels Estats Units de denunciar l'acord nuclear amb l'Iran, la República islàmica ha complert l'amenaça que havia estat esgrimint al llarg de les darreres setmanes i el seu ministre d'Afers Exteriors, Javad Zarif, ha anunciat que l'Iran havia portat a terme el seu primer incompliment significatiu a l'acord nuclear conclòs amb les potències mundials, trencant el seu límit de reserves d'urani. L'autora afirma que això posa en dificultats la posició d'Europa atès que els seus diplomàtics esmerçat molts esforços per establir un mecanisme de negociació malgrat les sancions imposades pels Estats Units. Per la seva banda, els EUA, tot i que el secretari d'Estat Mike Pompeo ha afirmat que el 80% de l'economia iraniana ja és objecte de sancions, continuen pensant en aplicar noves sancions. Fins ara, l'escalada de la tensió a tota la regió ha estat controlada i ben calibrada per part de les dues parts en conflicte però, a parer de l'autora, els risc és gran de que les coses no acabin aquí.

Gérard Araud i Ali Vaez Iran Isn't Trying to Build a Bomb Tomorrow. It wants sanctions relief

Els autors consideren que la decisió de l'Iran de superar els límits d'enriquiment d'urani no és una provocació perillosa sinó una maniobra calculada per aconseguir que els líders europeus reforcin l'acord nuclear i frenin la deriva cap a la guerra impulsada pels Estats Units. Afegeixen que no hi ha cap motiu per alarmar-se des d'una perspectiva de no proliferació perquè l'Iran no pot convertir el seu urani de baix enriquiment en material bèl·lic sense passar per diverses etapes fàcilment detectables. En darrer terme, apunten que els líders de Teheran i Washington haurien de deixar de banda el maximalisme, tendir ponts i començar a negociar sense apriorismes per tal de trobar un modus vivendi mútuament tolerable tot reconeixent que cap de les parts no pot obtenir tot el que vol, però que podria aconseguir bona part del que necessita si s'arriba a un acord. Segons els autors, l'alternativa és un conflicte catastròfic, els costos dels quals encara són difícils de determinar i amb unes conseqüències que afectarien tota la regió i el món sencer durant molts anys.

Thierry Discepolo L'art de détourner George Orwell"

L'autor analitza el que considera com la recuperació per part de les dretes del pensament de George Orwell. Tot i que el compromís de l'autor de 1984 sempre ha estat amb les esquerres, des de fa una vintena d'anys és sobretot des del pensament neoconservador que

se'n reivindica la figura. Així doncs, les seves preses de posició i el seu compromís actiu contra el colonialisme britànic o el seu internacionalisme que el va portar a combatre amb les milícies del POUM durant la Guerra Civil espanyola no només no ha estat suficient perquè les esquerres el facin seu sinó que no ha impedit la seva reivindicació (i recuperació) per part dels neoconservadors, i en aquest sentit, és significatiu que el diari francès que més al·lusions fa a Orwell sigui el conservador Le Figaro. L'autor considera que l'ensulsiada del bloc de països comunistes i l'alternança política entre el neoliberalisme de les anomenades esquerres i el de les dretes han legitimitat una confusió entre esquerra i dreta i que dins d'aquest context, les dretes s'haurien apropiat d'Orwell per mitjà de la noció de common decency. Com a vehicle dels valors associats a la classe obrera, per a Orwell el conjunt de les disposicions que constitueix la common decency és l'hereu del cristianisme i de la Revolució francesa. Considera que la pervivència d'aquesta moral social i econòmica entre les classes més desfavorides es deu al seu tipus de vida que en facilita la transmissió i que les relacions de dominació que estructuren les nostres societats hi fan obstacle. La revolució orwelliana tindria doncs sentit per abolir una divisió en classes que prohibeix la instauració d'un ordre social just definit per la common decency.

Stephen M. Walt You Can't Defeat Nationalism, So Stop Trying

Partint del fet que les comunitats imaginades que són les nacions sempre han estat i continuen sent una realitat poderosa en la política internacional, l'article analitza el perquè de la pervivència del nacionalisme i de la seva importància creixent. Apunta que va ser el nacionalisme, concretament el desig de recuperar l'autonomia nacional perduda, allò que va motivar la decisió britànica de sortir de la Unió Europea, a la vegada que és el nacionalisme l'element central de la política ambiciosa del president xinès Xi Jinping i el fil conductor que uneix els polítics de dretes d'Europa a França, Àustria, Itàlia, Hongria i Polònia. L'autor apunta com a principals factors, en primer lloc el fet que els éssers humans són éssers socials. Des del moment en què naixem, pertanyem a algun tipus de comunitat: una família, una tribu, un poble, una província i un país. Com que depenem dels que ens envolten des del principi, els éssers humans han evolucionat per ser altament sensibles a les distincions entre el seu grup i els altres. Segon, les narratives nacionalistes fomenten els dobles estàndards: racionalitzen el que fa el propi bàndol mentre descriuen un comportament similar per part dels altres de la pitjor manera possible. Tercer, el nacionalisme pot impedir els possibles compromisos polítics, especialment quan hi ha un territori nacional suposadament sagrat. Quart, el nacionalisme ha estat durant molt temps una font potencial d'autoconfiança excessiva, ja que la majoria sinó tots els mites nacionals inclouen afirmacions subtils o no tan subtils de superioritat. En definitiva, considera que el repte és reconèixer el valor del nacionalisme i intentar limitar els seus aspectes negatius, tot i que, per descomptat, això sigui més fàcil de dir que de fer. però, entre d'altres coses, cal respectar el poder del nacionalisme per tal de dissuadir els estats més poderosos de pensar que poden reconfigurar el món segons els seus propis designis.

The Economist The global crisis in conservatism

Arran de les declaracions de Vladimir Putin carregant contra la idea de liberalisme associant-lo a la immigració, la multiculturalitat i les polítiques de gènere, aquest article de The Economist considera que el president rus ha errat la diana i que la ideologia més amenaçada a Occident és el conservadorisme. Al·lega que en els sistemes bipartidistes, com els Estats Units i a grans trets la Gran Bretanya, la dreta està en el poder però per aconseguir-lo ha anat arraconant els valors que la definien. Als països amb un sistema polític multipartidista, el centre-dreta està fortament erosionat, com a Alemanya i Espanya, o completament desfet com a França i Itàlia. Afirma que ser conservador és preferir allò que és familiar a allò desconegut, els fets provats a allò que encara està per demostrar, allò real a allò que és una mera possibilitat, allò que és finit a l'infinit, allò que és proper a allò que és llunyà, i que com el liberalisme clàssic, el conservadorisme és un fill de la Il·lustració. Acaba apuntant que els actuals polítics conservadors són uns usurpadors que sempre estan descontents, pessimistes i són reaccionaris. En darrer terme, la dreta actual no és una evolució del conservadorisme, sinó que en repudia les essències.

Fred Kaplan Le flirt de Trump avec l'autoritarisme est de moins en moins drôle

Més enllà dels somriures o del malestar que produeix l'actuació del president americà en el transcurs de les cimeres internacionals, l'autor analitza com Donald Trump va conformant una política exterior americana amb ribets autoritaris. Afirma que no entén gaire bé els conceptes polítics, fins i tot els que fonamenten les tradicions democràtiques del seu país, que ignora la història i que els seus vincles amb polítics com Mohammed ben Salman, Recep Tayyip Erdoğan o encara Vladímir Putin denoten una voluntat de poder gaudir ell també dels mateixos poders dictatorials, del seu control absolut de la premsa i de la seva cort de ministres i consellers obedients. Kaplan apunta que Trump governa i projecta el poder dels Estats Units com ho faria un dirigent autoritari o almenys així ho intenta, ja que ha de fer front a dures discrepàncies internes respecte de les seves polítiques i que el poder dels EUA no fa més que disminuir. Conclou assenyalant que Trump potser pensa que acostar-se a l'autoritarisme donarà més prestigi al poder americà quan està succeint precisament el contrari.

Gideon Rachman EE UU ve a China como un rival a su mismo nivel

El redactor en cap d'afers internacionals del Financial Times, autor del llibre Zero-Sum World: Politics, Power and Prosperity After the Crash (Atlantic Books, 2011), on ja anticipava el retrocés de la globalització, i que també va predir fa uns deus anys que la Xina es convertiria en el principal rival dels EUA per al lideratge mundial i fa quatre que els anglesos votarien favorablement a sortir de la Unió Europea, analitza les relacions entre les dues superpotències mundials a la llum dels darrers esdeveniments de la guerra comercial i

tecnològica que els oposa. Pel que fa a la guerra comercial assenyala que nombroses companyies americanes (el cas paradigmàtic seria Apple) depenen de les relacions econòmiques integrades. En això consisteix l'economia i les finances modernes, i la Xina segueix sent el principal comprador de deute nord-americà. Rachman sospita que l'Administració Trump està mirant de desmantellar aquesta estructura sense entendre'n del tot les conseqüències ni mesurar quins efectes això pot tenir sobre l'economia en el seu conjunt. A curt termini considera que podem tenir la impressió que es tancarà la crisi amb un acord comercial, però a llarg termini l'enfrontament no s'aturarà ja que els dos partits de poder als Estats Units tendeixen a concebre la rivalitat amb la Xina com una qüestió de proteccionisme. I un altre factor que empeny al litigi és que els EUA veuen la Xina com un rival que està al seu mateix nivell i al qual s'ha de fer front. Pel que fa a Europa, acaba afirmant que en la mesura que estem anant cap a un nou món dirigit per les relacions de poder, i no per un sistema de normes, és necessari pertànyer a un bloc i al seu parer aquest és el principal argument en defensa de la Unió Europea, que té molta més experiència en matèria de comerç o de competitivitat, terrenys fonamentals en aquesta batalla per l'hegemonia global.

Catalunya, Espanya i Europa

José Luis Martí Visto-para-sentencia

Un cop vist per a sentència el judici contra els líders polítics catalans, l'autor considera que una condemna per sedició consumada, o per conspiració per a la rebel·lió, o fins i tot per rebel·lió, consumada o en temptativa, seria no només incorrecta i injusta, sinó escandalosa. Des del seu punt de vista no s'han presentat proves per demostrar que s'hagi comès un delicte de rebel·lió, sota cap interpretació plausible del que significa violència, i afirma que no és que els jutges no puguin condemnar per rebel·lió per falta de proves, sinó que l'acusació per si mateixa és simplement absurda. Tampoc no s'han presentat proves suficients que jutifiquin una condemna per delicte de sedició, que requereix un alçament públic i tumultuari per tal d'impedir a una autoritat pública l'exercici de les seves funcions, com tampoc no s'han presentat suficients proves que acreditin el delicte de malversació. En canvi, apunta que des del seu punt de vista, i com fins algunes de les defenses han admès, hi ha proves suficients per una condemna per desobediència. Considera que el fet més greu d'aquest procés esvinculat amb la presó provisional, una vulneració dels drets polítics fonamentals dels acusats, que al seu entendre suposarà la base més sòlida de la que disposaran les defenses de cara a un recurs contra una sentència eventualment condemnatòria. L'autor conclou que els acusats haurien de ser condemnats únicament per desobediència, tot i que veu poques probabilitats que això passi. Si els acaben condemnant per malversació i/o per conspiració per a la sedició, serà una condemna incorrecta, i per tant injusta, encara que relativament plausible dins dels estàndards del sistema jurídic espanyol.

Toni Comín El referéndum, en vez de hacerlo en nombre de la autodeterminación, podríamos hacerlo en nombre de un pacto político

L'article gira al voltant de les renúncies que els dos bàndols haurien d'assumir per arribar a solucionar el conflicte entre Catalunya i Espanya. Comin assegura que les renúncies de l'Estat estan més lluny que les catalanes. Diu que el referèndum, en comptes de fer-ho en nom del dret a l'autodeterminació, es podria fer en nom d'un pacte polític. Hi ha una cosa a la qual és irracional renunciar: que això es pugui solucionar democràticament per mitjà d'una votació, i que aquesta votació no pot renunciar a l'opció de fer un Estat independent. El referèndum d'independència de Catalunya, per facilitar els aspectes positius i evitar que fracturi, en comptes de ser entre el blanc i el negre, hauria de ser entre el gris fosc i el gris clar, que l'opció independentista tingui alguns ingredients confederals, i la unionista alguns ingredients gairebé d'independència, molt confederal, de federalisme asimètric. Però això, amb Espanya, és impossible segons entén Comín, perquè demana l'única cosa que no farem: renunciar a una solució democràtica. Els referèndums no divideixen les societats. Votar no divideix. La repressió, si. Afirma que estarien disposats a parlar de la pregunta, del calendari, d'una proposta independentista que mantingui vincles institucionals amb Espanya, sense renunciar a la sobirania, d'una proposta unionista que obri un espai d'autogovern real i profund, i que la gent es trobi entre dues opcions menys antagòniques. Acaba afirmant que aquest és el diàleg racional, madur, europeu, i modern.

Roger Pascual Josep Borrell, la voz 'antiprocés' para la diplomacia europea

Molts analistes han valorat positivament el nomenament de Josep Borrell, subratllant que per primer cop des de la seva creació l'any 2009 el càrrec escau a una persona amb un gran pes polític i una dilatada experiència. Òbviament, és a Espanya on el seu nomenament ha estat celebrat amb més èmfasi tant com a símbol del nou protagonisme del govern espanyol a Europa com en la seva faceta d'adversari del sobiranisme català. Des de la perspectiva catalana, es considera que la seva elecció contribuirà a donar a conèixer el cas català i que el conflicte català definitivament deixarà de ser una causa interna per passar a ser una causa que es posarà a debat i discussió en l'àmbit europeu. En aquest sentit destaca el fet que des del seu càrrec de ministre d'afers estrangers espanyol Borrell ha intentat combatre el relat independentista, la qual cosa que li ha provocat algunes topades diplomàtiques, com per exemple quan va reprendre al ministre de Defensa belga que donava suport als presos catalans.

Francesc-Marc Álvaro 'Nord enllà' o nada

L'autor reivindica que el catalanisme posterior a la Guerra Civil no existeix al marge de l'europeisme i que tot el que allunyi l'independentisme de la centralitat el debilitarà i reduirà el seu diàmetre tot i que assenyalar que aquest europeisme s'ha d'exercir d'una

manera crítica des de dins, com fan molts, i aprofitar així l'altaveu que proporciona la densa xarxa institucional amb centre de gravetat a Brussel·les. L'independentisme català no pot passar de dir "el món ens mira" a menysprear a la UE perquè "està al servei dels estats". No cal ser ni tan ingenus ni tan escèptics. Dos milions de persones que han votat per l'independentisme poden sentir-se decebuts -i amb raó- davant de la maquinària comunitària, però seria perillós que anessin a integrar les files de la eurofòbia, un cau on les companyies no són molt grates ni els discursos molt esperançadors.

Lourdes Miquel A golpes con las palabras: la fractura del diálogo en Catalunya y España

L'autora reflexiona sobre els temes del diàleg i de la convivència a Catalunya arran dels esdeveniments que han sacsejat la societat catalana durant els últims anys. Considera que estem en una societat polaritzada on algunes veus apel·len al diàleg, una paraula que queda bé en qualsevol discurs polític, tot i que un cop dita per guanyar-se simpaties, s'esvaeix sense que sembli que hi hagi una veritable intenció de construir-lo. Valora el diàleg com al reconeixement de l'existència de l'altre, de l'altre com a possible font de coneixement, d'inspiració, de canvi, com a complement potencial del jo. Afirma que en una societat polaritzada els diferents "jo" tendeixen a convertir-se en "nosaltres", un lloc còmode en el qual el jo es reforça, i, al seu torn, s'iguala, se sent part d'alguna cosa, recolzat per altres seus que pensen el mateix. Es construeix, així, una identitat: una mena de prova, de senyal, que tenim raó. A partir d'aquí, tots els que no estan en el marc "nosaltres" esdevenen un "ells", quedant, així, fora del cercle de l'intercanvi, a una distància insalvable, lluny de la zona on parlar és possible. En definitiva, acaba dient que ens hem de reinsertar en aquest espai comú on el diàleg és possible. No reivindicar-lo mentre recordem les ofenses que uns i altres ens hem infligit, sense mantenir postures victimistes, no pensant en electors i vots, sinó pensant en les persones.

Francesc-Marc Álvaro O segunda transición o nada

L'autor aposta que el gabinet Sánchez-Iglesias completarà la legislatura, en primer lloc perquè ambdós líders són conscients que gestionen un capital d'expectatives tan sensible que el fracàs del seu projecte ensorraria els seus partits, a més d'ells mateixos. Segon, perquè l'amenaça d'una refundació reaccionària i excloent de la democràcia espanyola converteix el PSOE i Unidas Podemos en els instruments bàsics de defensa d'un sistema de drets i llibertats que connecta amb la millor cara de la transició, i aquest repte transcendeix els legítims interessos partidistes. Ara bé, també apunta que si el Govern de Sánchez no es planteja ser l'impulsor d'una segona transició, no es podrà sostenir. És a dir, si aquest executiu es limita a proposar algunes polítiques progressistes mentre tracta de contenir els cops de la dreta, no durarà. O l'etapa que ara comença és una veritable segona transició o el tàndem Sánchez-Iglesias perdrà la batalla del relat. Finalment, Álvaro defineix aquesta segona transició com allò que durant tants anys ha estat l'assignatura pendent del PSOE, és a dir, un projecte alternatiu al marc hegemònic de la dreta i no únicament en l'àmbit territorial-nacional.

Josep Ramoneda Desafiar la por

En aquest article Ramoneda assenyala el contrast entre el drama humà il·lustrat pels migrants morts en intentar arribar als Estats Units o a Europa i el rebuig d'uns estats que utilitzen els migrants com a bocs expiatoris del malestar social i de les profundes fractures interiors, tot reconeixent que no s'albiren vies de solució d'una crisi que té massa munyidors polítics. Afirma que en una Europa en estat d'atordiment, veient com el món se li escapa, és imperatiu recordar el que és evident, per més que els nostres governs mirin cap a una altra banda: primer, que és un deure universalment reconegut l'assistència a qualsevol persona que es trobi en una situació extrema; segon, que és inadmissible que governs democràtics allunyin el problema de les seves fronteres i el transfereixin a règims com el libi, que no estan en condicions de garantir els drets i les condicions bàsiques per acollir aquestes persones; tercer, que és una vergonya que tant les autoritats de la UE com els governs dels diferents països hagin consentit que Salvini exerceixi el paper de líder mediàtic de la política d'immigració europea; i quart, que no es pot continuar mirant cap a una altra banda davant de l'alarmant tendència a utilitzar les legislacions nacionals i els pactes intergovernamentals per limitar drets bàsics i restringir llibertats. Conclou que d'alguna manera, la determinació de Carola Rackete es pot entendre també com una crida al nou Parlament Europeu, on el canvi de relacions de forces i la progressió de l'extrema dreta menor del que es temia haurien de permetre una reconstrucció del gastat teixit polític, cultural i fins i tot moral. Conclou que Verds, liberals i socialdemòcrates tenen la paraula tot i que no té tan clar que tinguin la valentia de desafiar la por.

Jan Zielonka Europe's future: democracy and equality should come first

Millorar la democràcia i la igualtat podria tornar a situar a Europa en el bon camí. Per a Jan Zielonka aquests son els dos àmbits crucials en els que la Unió Europea hauria d'avançar. No obstant això, determinar com fer-ho no és una tasca fàcil, ja que hi ha tantes nocions de democràcia i igualtat com maneres d'aconseguir-les. El cas és que aquests últims anys la UE ha posat més èmfasi en la prosperitat i en la seguretat que en la democràcia i la igualtat. L'Acquis en política social és molt feble i la democràcia s'ha percebut principalment en termes de participació, deliberació o impugnació. D'acord amb l'autor, que els euroescèptics no manin no implica que comptem amb el suport dels ciutadans proeuropeus. D'una banda, demanen més transparència entre les institucions europees i els seus representants. De l'altra, reclamen que la UE s'interessi més per ells i no només per uns pocs privilegiats, la qual cosa destaca la qüestió de la igualtat. Pel que fa a la democràcia, Zielonka aposta per dividir el poder entre Brussel·les i els ciutadans, com a individus o com a membres de diversos organismes públics i privats, subnacionals i transnacionals.

David M. Herszenhorn et al. Surprise finish, uncertain consequences, in race to choose new EU leaders

De què va servir estar durant mesos discutint a Brussel·les els possibles candidats a presidir la Comissió Europea? D'acord amb l'autor, la nominació d'Ursula von der Leyen ha fet palès el fracàs del sistema de Spitzenkandidaten i, a la vegada, el triomf dels pactes interns, atès que els líders europeus no van proposar von der Leyen per la seva capacitat de lideratge, sinó perquè compleix altres requisits més vulgars: compensar Alemanya i el PPE per haver-los negat la seva primera opció, el candidat conservador Manfred Weber. Per la seva part, i amb l'objectiu de respectar el Tractat de la Unió Europea, que busca l'equilibri entre la distribució dels càrrecs principals, Tusk ha declarat que la decisió del Consell s'hauria pogut limitar si la distribució hagués estat posterior a l'elecció del nou president mentre que Merkel va abstenir-se de votar a von der Leyen forçada per la posició irrenunciable del SPD, el seu aliat a Berlín. No obstant això, la cancellera alemanya va comunicar als mitjans que estava a favor de canviar el sistema de votació per "evitar una situació desastrosa". A més, va lamentar que no es tingués en compte la candidatura de Weber, que va ser rebutjada gairebé des del principi pels altres líders. L'article també destaca que, paral·lelament, von der Leyen està sent investigada pel malbaratament de cabals públics i la seva mala gestió al capdavant del ministeri de Defensa a Alemanya.

Daniel Innerarity Elogio del enredo europeo

Al parer de l'autor, la negociació dels principals càrrecs de la Unió Europea ha estat, depenent de la perspectiva en la qual hom prefereixi instal·lar-se, un lamentable espectacle, un grandiós exercici de diplomàcia o una pèrdua de temps. Amb tot, Innerarity apunta que no convé mai oblidar que la Unió Europea és la institució política més poliàrquica del món. Si no fos així, si el projecte europeu s'hagués pretès realitzar amb homogeneïtat i centralització, la Unió no hauria pogut avançar en la integració, implicant en un projecte comú a societats tan diverses com els seus interessos o les seves trajectòries democràtiques, que actuen unides però sense ser un sol ens. És possible que els interessos particulars siguin una rèmora per fer valer l'interès general dels europeus, però Innerarity considera que seríem injustos si no veiéssim el seu costat positiu: algú coneix cap altra institució política que, amb avanços i retrocessos, es mostri tan interessada en equilibrar realitats tan diferents, que vulgui integrar les voluntats del nord i el sud, de l'est i l'oest, les diverses famílies polítiques i avançar en la paritat?

Ruth Ferrero-Turrión Decepción democrática

L'autora assenyala que l'eix francoalemany torna a controlar el poder institucional de la UE, ja que tot i que durant el procés de negociació es va viure el miratge de la politització europea, finalment Paris i Berlín han tornat a prendre les regnes del projecte. Destaca que el poder polític i econòmic queden a les mans de dues dones, la ministra de Defensa alemanya, Ursula Von der Leyen, i l'actual directora de l'FMI, Christine Lagarde, totes dues

del PPE, però que tot i que augmenta la presència de dones en les institucions, Ferrero apunta que aquestes no es feminitzen ni es regeneren. Durant la major part de les negociacions semblava que el paper dels estats estava sent relegat pel de les ideologies dels diferents grups polítics, però la decisió presa pel Consell significa l'acta de defunció del sistema del Spitzenkandidat, amb tot el que representava de democratització de l'entramat institucional europeu. Conclou que sens dubte la decisió adoptada és un cop dur contra aquells que demanaven més Europa i més democràcia.

Ryan Heath Winners and losers in race for EU top jobs

Arran del nomenament dels candidats proposat pel Consell europeu per ocupar les principals funcions de la UE, l'autor repassa qui han estat els vencedors i els vençuts en aquest procés. En el bàndol dels vencedors hi ha Emmanuel Macron que ha aconseguit desfer-se del sistema de Spitzenkandidaten al qual s'oposava, anul·lar la candidatura de Manfred Weber a la presidència de la Comissió substituint-lo per una candidata del seu gust, assegurar la presidència del Consell per a un membre del seu grup polític (Renew Europe-Liberals) i col·locar una francesa a la presidència del BCE. També és una victòria per al primer ministre belga en funcions Charles Michel que al mes de maig va perdre les eleccions federals i les eleccions europees però que ara convertirà en president del Consell, allunyant-se del vesper de la política belga. Segons la majoria d'analistes, la política exterior de la UE es veu reforçada tant amb el nomenament de Josep Borrell com amb el de von der Leyen atès que ambdós han estat ministres d'afers estrangers al seu país. Finalment, un altre vencedor és el moviment feminista ja que l'acord atribueix les dues principals funcions de lideratge a dues dones, a la vegada que tot i ser derrotada com a Spitzenkandidat Margrethe Vestager (Renew Europe) segurament obtindrà un càrrec destacat en el nou executiu europeu. Pel que fa als vençuts, el principal perdedor és sens dubte Manfred Weber que tot i ser el candidat del partit majoritari al Parlament Europeu i comptar amb l'aval d'Angela Merkel no ha aconseguit ser president de la Comissió. També els representants de l'Europa oriental, i principalment els països del Grup de Visegrad, han estat uns clars perdedors en el procés de negociacions ja que tot i erigir-se en minoria de bloqueig no aconsegueixen avançar propostes positives ni teixir consensos. Per acabar, l'elecció del seu compatriota del David Sassoli (S&D) representa una derrota per un Matteo Salvini que va guanyar de llarg les eleccions europees a Itàlia però que ni ha aconseguit constituir un front unificat de les dretes populistes al Parlament Europeu ni col·locar cap italià en llocs rellevants de les institucions.

James O'Malley i James Randerson The Brussels Twitter bubble – an illustrated guide

Un estudi en profunditat realitzat per la revista Politico revela els usos i les activitats que els eurodiputats tenen a Twitter, quins són els més influents i els més seguits, quins mitjans i xarxes socials segueixen, quins periodistes són els més llegits, etc. En destaca el fet que els nous eurodiputats europeus estan més preocupats per seguir els principals funcionaris de la Comissió Europea que no pas els legisladors o polítics dels seus estats membres. La

llista dels vint principals polítics més seguits pels diputats europeus al llarg de la setmana marcada per les negociacions per als principals càrrecs de la UE està dominada per nou comissaris o alts càrrecs del braç executiu de la UE. El president de la Comissió sortint, Jean-Claude Juncker, encapçala la classificació mentre que el compte institucional de la Comissió és el més popular. L'article incorpora una eina de cerca que permet introduir qualsevol gestor de Twitter i mostra el desglossament dels diputats que segueixen els diferents comptes.

Adam Tooze Christine Lagarde Won, but This Isn't a Game

Un cop tancat el procés de designació dels principals càrrecs institucionals de la UE, França i Alemanya s'han assegurat ocupar dos dels càrrecs més destacats: Christine Lagarde al capdavant del Banc Central Europeu (BCE) i Ursula von der Leyen com a presidenta de la Comissió Europea. No obstant això, el Partit Popular Europeu (PPE) ha recordat que Christine Lagarde, actual directora del Fons Monetari Internacional (FMI), va ser condemnada per negligència a França en el cas Tapie. Després de la Reserva Federal dels Estats Units, el BCE és el banc central més influent del món i l'únic que pot desafiar el dòlar. Per tant, la pressió sobre el BCE per llançar nous estímuls monetaris és, fins i tot, encara més intensa que per la Fed. En conseqüència, l'elecció del candidat a succeir Mario Draghi no és cap joc. Ben Bernanke, expresident de la Fed, va destacar que Lagarde no és economista, sinó advocada i política. La falta d'experiència operativa en un banc central implicarà, per tant, que haurà de dependre en gran part del seu personal, en concret del nou cap economista Philip Lane. Els nomenaments a les altres posicions de la junta directiva del BCE seran crucials, en especial la del successor del cervell Benoît Cœuré, que ha estat un aliat clau de Draghi.

Andrew Gray, Jacopo Barigazzi i Maïa de la Baume Who killed the Spitzenkandidat?

Com si d'una novel·la policíaca es tractés la revista Politico presenta els diferents sospitosos acusats d'haver fet fracassar el sistema de Spitzenkandidaten que havia de servir per nomenar els candidats als principals càrrecs de la UE. El Parlament Europeu en tant que contràriament al que va succeir l'any 2014, un nombre cada vegada més gran d'eurodiputats va argumentar que, més enllà dels candidats proposats pels grups polítics, qualsevol Spitzenkandidat que pogués liderar una majoria dels vots al Parlament Europeu podria convertir-se en president de la Comissió, la qual cosa va deixar obert la possibilitat que diferents partits poguessin reunir-se darrere d'un candidat. El PPE va arriscar-se molt escollint Manfred Weber ja que no té experiència en llocs de comandament executius i també va ignorar una tradició segons la qual el president de la Comissió ha de parlar també francès. Guy Verhofstadt i els Liberals eren a l'inici un defensors entusiastes del sistema però a mesura que anaven teixint lligams amb Macron, Verhofstadt va anar canviant de posició. L'expresident primer ministre belga ho va justificar dient que havia esperat que es presentessin llistes de candidats transnacionals que permetessin permetent als votants triar directament un Spitzenkandidat. Com a nouvingut a l'escenari polític de la UE, Emmanuel

Macron, que no pertany a les principals famílies del centre-dreta o del centre-esquerra, no va amagar mai el seu menyspreu pel sistema de Spitzenkandidaten sobretot perquè l sistema no oferia cap avantatge evident per ell o pel seu grup polític centrista. Perquè el sistema tingués algun sentit, Macron va argumentar que la UE hauria d'introduir llistes de candidats transnacionals que permetessin als votants de tot un bloc votar pels mateixos partits i líders. Per la seva banda, el líder hongarès Viktor Orbán va afirmar que havia matat dos Spitzenkandidaten d'un tret tot i que fins al mes de març va defensar-ne el sistema. Només va canviar d'opinió després de que Manfred Weber, que des de feia molt de temps buscava cultivar bones relacions amb Orbán, donés suport a la suspensió del seu partit del grup del PPE. Alguns primers ministres del PPE. Un grup de líders nacionals del PPE, entre els quals l'irlandès Leo Varadkar, el búlgar Boyko Borisov i el croata Andrej Plenković, es van rebel·lar contra el pla de compromís defensat per Angela Merkel, que hauria donat a Timmermans la presidència de la Comissió i la presidència del Parlament a Weber. Malgrat ser l'Spitzenkandidat del partit que va guanyar les eleccions al Parlament Europeu, encara que amb menys escons que fa cinc anys, Manfred Weber no va poder convèncer els altres partits europeistes perquè fessin causa comuna amb la seva candidatura. Al llarg del procés de negociació els diputats del PPE van comunicar que no donarien el vist-i-plau a cap candidat que no fos de la seva família política, i un cop derrotada la candidatura de Weber, van considerar que mantenir el lloc de president de la Comissió era més important que el sistema de Spitzenkandidat que ells mateixos havien defensat durant molt de temps. Finalment, tots els Spitzenkandidaten i eurodiputats en conjunt perquè tampoc ni Frans Timmermans ni la comissària de la competència, Margrethe Vestager, no van aconseguir que la seva candiatura fos finalment acceptada ni els eurodiputats dels principals grups tampoc no estaven disposats a assumir els compromisos necessaris per establir una nova majoria. En definitiva, qui ha matat l'Spitzenkandidat? La solució és la que coneixen tots els fans d'Hèrcules Poirot: tots els sospitosos ho han fet.

Democràcia, diversitat i cultura

Pablo Castaño i Félix Hernández El colectivo LGTBI y el mercado: entre emancipación y dependencia

L'article repassa les crítiques al protagonisme creixent que tenen les empreses privades en les manifestacions de l'Orgull LGTBI i, més en general, a la mercantilització de les identitats LGTBI i l'anomenat "capitalisme rosa". L'autor assenyala que la crítica anticapitalista sol passar per alt la contradictòria relació que hi ha entre el mercat directament orientat a les persones LGTBI i la construcció històrica de la comunitat i les identitats LGTBI. Al llarg del segle XX, el mercat rosa ha estat, per a moltes persones LGTBI, un espai d'identificació amb una comunitat, així com un mitjà de visibilització davant altres sectors de la població. Per exemple, dins d'aquest mercat, els bars han tingut i continuen tenint un paper fonamental com a espai de socialització per al col·lectiu. Considera, doncs, que per poder fer una crítica conseqüent de la mercantilització d'allò LGTBI, cal admetre que el mercat ha afavorit la visibilització de la diversitat sexual i de gènere, la qual cosa ha ajudat a molta gent a sortir de l'armari i viure amb més llibertat.

Amb tot, tampoc no cal negar les greus conseqüències del capitalisme rosa com per exemple el fet que la construcció mercantil de la comunitat LGTBI ha provocat l'homogeneïtzació del col·lectiu al voltant d'aquells que tenen una posició econòmica més avantatjosa. No és casualitat que molta gent, quan llegeix les sigles LGTBI, pensi en un home blanc de classe mitjana: la construcció històrica d'allò LGTBI a través del mercat ha convertit aquest grup (minoritari) com a símbol i aspiració de tot el col·lectiu. Després de ressenyar iniciatives que pretenen proporcionar espais d'oci i trobada alternatius al capitalisme rosa, amb discursos anticapitalistes, feministes i antiracistes, l'autor conclou que l'única manera de superar la mercantilització d'allò LGTBI és crear espais alternatius de socialització que responguin a la necessitat de trobar-se i establir lligams entre les persones LGTBI, és a dir, respondre amb una perspectiva emancipadora a les demandes amb les que es lucra el capitalisme rosa.

Edoardo Laudisi La donna che vuole riformare l'Islam

L'article és una llarga entrevista a Seyran Ateş, una advocada alemanya d'origen turc, que ha de viure sota vigilància des de que l'any 2017 va fundar a Berlin la mesquita Ibn Ruschd-Goethe, que fa el lligam entre les cultures musulmana i occidental, simbolitzat pel nom del filòsof i metge Ibn Ruschd (Averroes) i del pensador alemany Goethe. Es tracta d'un lloc de culte on dones i homes resen junts, i on són benvinguts tots els corrents de l'Islam, on està prohibit que les dones portin vel, i oberta als homosexuals, creients d'altres religions, agnòstics i ateus. Es tracta d'una iniciativa que no agrada a moltes organitzacions fonamentalistes islàmiques ni tampoc a bona part de l'esquerra que al parer de l'entrevistador ha sacrificat la lluita pels drets universals a l'altar del relativisme cultural.

Gary Younge Pictures of dead migrants inspire our sympathy. But what use is that to them?

Els casos de Scott Warren, voluntari de l'organització humanitària No More Deaths, i de la mort de Valeria i del seu pare Oscar Martínez Ramírez al Río Grande, són exemples del "patir per patir" que impera a les notícies als Estats Units. Gary Younge denúncia en aquest article el fet que la imatge tràgica s'hagi convertit en una injecció d'empatia en una cultura políticament deshumanitzada. L'autor explica la història d'Armando Alarcón, fundador del grup Paisanos al Rescate, qui després d'haver vist una notícia en què una nena de vuit anys havia estat trobada morta per la patrulla fronterera, va sobrevolar la frontera amb ampolles d'aigua de dos litres amb l'esperança de poder ajudar als emigrants que intentaven creuar. El cas de Warren, detingut per donar menjar i roba a dos homes que havien entrat il·legalment al país, va donar lloc a una qüestió: és il·legal proporcionar aliments bàsics a altres éssers humans que els necessitin desesperadament? Segons Alarcón no és un acte il·legal, sinó una tasca humanitària. En gran part, l'autor responsabilitza Donald Trump d'haver elevat la xenofòbia fins a nivells que qualifica d'obscens. N'és un exemple clar la defensa d'un advocat del govern que va exposar en un jutjat de San Francisco que els productes de neteja personal i els llits no eren essencials per als fills dels emigrants detinguts. Younge assenyala que, en darrer terme, es tracta d'una tragèdia global ja que

Trump té homòlegs a Hongria, Austràlia, Itàlia i Gran Bretanya. Europa, doncs, tampoc en queda al marge.

Benoît Bréville Quelle est votre race?

L'article aborda des d'una perspectiva crítica la qüestió de la raça i de l'ètnia als censos de població, prenent com a exemple el cas dels Estats Units on ja fa més de dos segles que els residents han de declarar quina és la seva "raça". Concebudes com a un instrument de les polítiques de lluita contra la discriminació, les estadístiques ètniques han acabat per reforçar els sentiment de pertinença identitària, corrent així el risc de legitimar les divisions que se suposa que han de combatre. El cens de població que es durà a terme el 2020 als EUA distingirà cinc "races primàries (més la categoria "altra raça"): blanc, negre i afroamericà, asiàtic, (amb subdivisions com ara xinès, japonès, filipí, etc.), amerindi i autòcton d'Alaska, i autòcton d'Hawai i de les illes del Pacífic. Després d'haver triat la seva categoria, els enquestats hauran de precisar el seu subgrup per mitjà de definicions que barregen els conceptes de llengua, color de la pell, origen geogràfic, ascendència, … la qual cosa afegeix confusió a les respostes ja que la majoria de les persones no estableixen una diferència clara entre "etnicitat", "raça", "origen" o "ascendència". Per exemple, al cens de 2010 gairebé 40% dels residents d'origen hispànic, en lloc de marcar la casella "blanc" com se'ls suggeria, van preferir marcar la casella "altra raça".

Gerardo Tecé La III Guerra Mundial es contra los miserables

Partint de casos com els de Carola Rackete i el salvament de migrants, els intents del nou govern del PP a l'ajuntament de Madrid de revertir les mesures de Madrid Central o la sentència de La Manada, l'autor alerta de la possibilitat de conflicte generalitzat que ell anomena de Tercera Guerra Mundial i que no tindrà lloc en cap indret llunyà, ni d'aquí a molts anys, ni entre països sinó que ja està presenta ara i aquí. És una guerra sense armes, però en ella ens estem jugant la vida i la vida de les properes generacions. Qui guanyi aquesta guerra decidirà com s'afronten els grans reptes del nous temps com ara les migracions, la contaminació, la igualtat o els drets dels animals. Acaba apuntant que aquest conflicte ens enxampa sense exèrcit i sense estar preparats, però que no ens queda més remei que guanyar aquesta gran guerra. Ens hi juguem, ni més ni menys, que la dignitat com a espècie.

Christian Schweiger Creating social legitimacy in the EU

Dins del marc de la sèrie d'estudis "Europa2025", la revista Social Europe analitza les conseqüències de la creixent onada d'euroescepticisme, que va sorgir fa una dècada arran de la triple crisi econòmica, bancària i financera, agreujada encara per la posterior crisi dels refugiats. Segons l'autor, les divisions internes de la UE estan acompanyades per un problema de legitimitat cada vegada més evident en tan que la UE no ha aconseguit traslladar la seva legitimitat formal a una forma més profunda de legitimitat social, on els

ciutadans europeus podrien desenvolupar lleialtats basades en els valors cap a les institucions i les polítiques de la Unió. Això ha esdevingut encara més evident des de les controvèrsies públiques que van acompanyar la ratificació del Tractat de Maastricht a principis dels anys noranta. Al mateix temps, la creació d'una legitimitat social és una tasca cabdal per a la UE en una època en què les societats europees s'enfronten a canvis ràpids i profunds. La seva viabilitat a llarg termini estarà sempre en perill si la seva arquitectura econòmica i les seves polítiques futures no es basen en el suport i el consens de les persones que se suposa que representa. En aquest sentit, La UE hauria de prendre el repte de Brexit com una oportunitat per reconstruir els fonaments del projecte europeu, perquè, la Unió Europea només sobreviurà si fonamenta la seva agenda futura sobre un ampli suport públic a través d'un diàleg obert i un sistema de consultes innovador.

Adrián Rocha Populism and the fear factor

Què tenen en comú líders polítics tan diferents com Víktor Orbán, Donald Trump, Jair Bolsonaro, Vladímir Putin, els germans Kaczyński, Chávez i Maduro, Cristina Kirchner, Evo Morales, o Matteo Salvini? L'article planteja que tots ells han estat qualificats com a "populistes" però no obstant això, és lícit preguntar-se si actors tan diversos, immersos en històries polítiques heterogènies, poden ser classificats en una mateixa categoria, fins i tot quan les seves estades al poder no han estat ni són simultànies, tot i que el període que va des de l'any 2000 fins l'actualitat reflecteixi no només l'aparició sinó també, en diversos casos, la consolidació d'aquests règims que podríem considerar "híbrids", tal com succeeix a Polònia, Rússia i Hongria. L'autor afirma que aquests règims i aquests líders es nodreixen de la por. En una o altra vessant, ja sigui pels seus trets progressistes, vinculats amb el declivi de les estructures patriarcals, com per l'inevitable avenç de les noves tecnologies i la intel·ligència artificial, la globalització resulta una amenaça perquè la trobada amb l'alteritat s'alimenta de la por, de la por que susciten els desafiaments que comporta.

Anne-Dominique Correa Le retour des pieuvres médiatique

L'article repassa les creixents pressions que els governs estant exercint sobre la premsa i els mitjans de comunicació, a tota Sud-Amèrica en general i molt especialment a Argentina, Equador i Brasil, des del retorn dels conservadors i de les dretes al poder després d'un llarg període de domini de les esquerres. A penes elegits, els nous governs han tingut com a una de les seves prioritats revertir les mesures de regulació de la premsa instaurades pels seus predecessors per tal de posar límits al poder polític dels mitjans privats. Per als propietaris dels grans mitjans de premsa, la llibertat d'expressió consisteix sobretot en la seva llibertat per dir i publicar el que vulguin. Això fins a tal punt que quan es van produir les victòries dels partits d'esquerres, els mitjans privats es van convertir ràpidament en una maquinària electoral que va substituir els partits polítics tradicionals afeblits i que va dirigir l'oposició amb l'objectiu de desestabilitzar els nous governs progressistes. I un cop tornats al poder, els governs conservadors estan orquestrant una cacera de bruixes amb vistes a "alliberar" les redaccions de les influències d'esquerres per mitjà, entre d'altres, de la posada en marxa d'una estratègia d'ofec financer.

Economia, benestar i igualtat

Walden Bello El capitalismo financiero prepara la recesión 2.0

L'autor apunta que en els últims 30 anys, el capital financer s'ha convertit en dominant en les principals economies capitalistes, superant l'elit industrial en poder i influència. Aquesta evolució ha provocat que el sector productiu es vegi cada vegada més sotmès a la dinàmica volàtil del sector financer. Un bon exemple de la centralitat de les finances en l'economia mundial actual és la creixent freqüència de les grans crisis financeres, a les que inevitablement segueixen les recessions. Una altra prova n'és que, per exemple, els bancs nord-americans posseeixen en conjunt 157 bilions de dòlars en derivats, aproximadament el doble del PIB mundial, la qual cosa representa un 12% més del que posseïen al començament de la crisi de 2008. Bello proposa una sèrie de mesures per combatre l'hegemonia del món de les finances: restringir les operacions dels fons de capital risc i tancar els paradisos fiscals; prohibir els valors recolzats per hipoteques i els derivats; avançar cap a la banca de reserva del 100%; nacionalitzar les institucions financeres que són massa grans per fer fallida; reinstituir la Llei Glass-Steagall que va col·locar una barrera de contenció entre la banca comercial i la banca d'inversió; posar límits dràstics a la remuneració dels executius; eliminar gradualment les agències de notació com Moody's i Standard and Poors; convocar una nova Conferència de Bretton Woods per establir noves institucions i regles per a la governança financera mundial; i avançar cap a la plena unió política, fiscal i monetària en els països de la zona euro o com a alternativa, sortir de l'euro. En darrer terme, l'autor assenyala que enmig del debat cada vegada més acalorat sobre els sistemes alternatius, hi ha dues coses sobre les quals hi ha un consens. Primer, que continuar en el camí actual d'un capitalisme financer poc regulat portarà a una altra catàstrofe financera, potser pitjor que la crisi de 2007-2008. I en segon lloc, que allunyar-se d'aquest camí cap a la ruïna requerirà assumir i trencar el poder del capital financer.

L'Obs Pourquoi l'accord commercial UE-Mercosur fait polémique

Des de la seva signatura, el tractat comercial de lliure intercanvi entre la Unió Europea i els països del Mercosur (Brasil, Argentina, Paraguai i Uruguai) és objecte de tota mena de reaccions crítiques, sobretot per part dels agricultors i dels ecologistes. Aquest acord, que encara ha de ser ratificat pels 28 estats membres i pel Parlament europeu és un dels més importants ja que quan entri en vigor afectarà uns 770 milions de persones i representarà una quarta part del PIB mundial. Està previst que elimini el 91% dels drets de duana imposats pels països del Mercosur als productes europeus i, a la inversa, la UE suprimirà el 92% de les taxes que graven els productes sud-americans. D'aquesta manera, Brasil, Argentina, Paraguai i Uruguai obriran les seves portes a la indústria europea (principalment automòbils, productes químics i farmacèutics) i als seus mercats públics mentre que la UE ha atorgat importants contrapartides en el sector agrícola obrin el seu mercat als productes sud-americans per mitjà d'un sistema de quotes: 99.000 tones de carn de boví per any a tipus preferencial (7,5%), una quota suplementària de 180.000 tones per

al sucre i una altra de 100.000 tones per a la carn d'aviram. Això ha provocat la reacció airada dels agricultors que consideren, per exemple, que l'acord podria enfonsar el sector ja que les pràctiques a una i altra banda de l'Atlàntic il·lustren un doble estàndard de producció entre els dos continents: d'una banda antibiòtics utilitzats com a hormones de creixement i una desforestació incontrolada, contra un nombre creixent de normes mediambientals del costat europeu.

Andy Beckett The new left economics: how a network of thinkers is transforming capitalism

La recent crisi econòmica ha comportat un creixement de la desigualtat i de la pobresa, que han facilitat l'extensió de reaccions contràries a l'economia neoliberal. En aquest context de reivindicació d'una economia més inclusiva i integradora de tots els sectors socials, menys explotadora de les persones i del planeta, un grup d'economistes està construint una alternativa econòmica a l'encara hegemònic neoliberalisme. Aquesta alternativa econòmica des de les esquerres es basa en una democratització de l'economia, sense la qual el funcionament de la democràcia com a opció política es troba amenaçat. Algunes de les seves propostes, com l'expansió de les cooperatives o la creació de fons de propietat a les empreses en els quals els treballadors tinguin participacions, ja estan sent integrades dins els programes de partits polítics com els laboristes al Regne Unit. Els fonaments d'aquesta nova economia de les esquerres, que pretén transformar el capitalisme, són la creació de riquesa basada en les economies locals i comunitàries i un major control democràtic d'aquest procés. Es tracta de plantejaments que, en tot cas, defensen un capitalisme de rostre humà i que s'enfronten a problemes d'aplicació pràctica com la manca de voluntat per part de les classes treballadores d'assumir majors nivells de responsabilitat i participació als llocs de treball.

Paul Mason Time for postcapitalism

L'autor esbossa les principals característiques d'una transició cap a un model d'organització social i econòmica post-capitalista, basat en l'automatització de la producció, la desvinculació entre salari i treball o la democratització de les dades. Segons Mason, la manera per avançar cap a una transició cap al postcapitalisme es basaria en la reducció de la jornada laboral, l'augment de temps d'oci que no impliqui una valorització del capital a través de l'extracció de les nostres dades, i un augment del temps dedicat a activitats alienes a les institucions del mercat. Algunes mesures que els estats poden emprendre per a transitar cap a models com aquests serien: facilitar l'emergència d'un sector econòmic no-mercantil, basat en cooperatives i mancomunitats; l'expansió de la intervenció estatal al subministrament de serveis bàsics universals, així com una renda bàsica; promoure les potencialitats que ofereix el treball en xarxa, i incidir en la seva utilitat social, no capturada per la propietat privada; aprovar lleis per a acabar amb els monopolis tecnològics, i dissuadir els models de negoci rendistes.

Matjaž Nahtigal i Isaac Stanley Reimagining ‘Social Europe’ from the ground up

Tot i que les recents eleccions al Parlament europeu no han estat l’Armagedó que els defensors d’una Europa més social temien, els autors consideren que tampoc no es pot caure en la complaença. En efecte, una enquesta realitzada als membres actius de la Confederació Sindical Europea a tot el continent revela que un terç va votar per partits d’extrema dreta. Això és, parafrasejant el secretari general de la CSE, la demostració palpable que el contracte social s’ha trencat. És doncs urgent que aquells que creuen en la justícia social presentin una visió convincent per a una altra Europa abans que sigui massa tard. Aquesta altra Europa és a l’abast, però només si es pot disposar d’un espai per posar en marxa la nostra imaginació col·lectiva i institucional, no només perquè es puguin difondre formes avançades de producció, sinó perquè també es pugui alliberar l’esperit humà, i així poder avançar junts cap a una societat més inclusiva, més equilibrada i una Unió Europea més plural. En definitiva, els autors consideren que la reconstrucció institucional d’una Unió Europea, més amatent a les necessitats i al potencial inexplotat de moltes localitats, ciutats i regions d’Europa, pot convertir-se en una font d’inspiració per a moltes altres regions i comunitats d’arreu del món.

Paul Krugman Trump Is Losing His Trade Wars

El premi Nobel d’economia es pregunta perquè estan fracassant les guerres comercials de Trump. En primer lloc, apunta que la creença nord-americana que les guerres comercials es poden guanyar fàcilment reflecteix el mateix tipus de solipsisme que ha llastrat tan desastrosament la seva política cap a l’Iran. Massa nord-americans en posicions de poder semblen incapaços d’entendre la realitat que no són l’únic país amb una cultura, una història i una identitat distintius, orgullós de la seva independència i extremadament poc disposat a fer concessions a matons estrangers. En segon lloc, els “homes de les taxes” de Trump viuen en el passat, fora del contacte amb les realitats de l’economia moderna. Parlen amb nostàlgia de les polítiques de William McKinley sense tenir en compte que avui dia, gairebé tots els productes fabricats són el resultat d’una cadena de valor global que traspassa múltiples fronteres nacionals. Finalment, la guerra comercial de Trump és impopular i això el fa políticament vulnerable a represàlies estrangeres. La Xina compra menys als EUA que no pas li ven però el seu mercat agrícola és crucial per als votants del estats agrícoles que Trump necessita conservar si vol optar a la reelecció. En darrer terme, la visió de Trump sobre una victòria fàcil en les seves guerres comercials s’està convertint en una guerra de desgast que, segurament, no té la mateixa capacitat de sostenir que el president Xi Jinping.

Sostenibilitat i canvi climàtic

Damian Carrington Climate apartheid': UN expert says human rights may not survive

El canvi climàtic està apropant-nos cada vegada més a una situació d'apartheid climàtic, on la població més rica té la capacitat de finançar la seva fugida de condicions climàtiques adverses que suposen una amenaça a drets bàsics com el de la vida, l'alimentació o l'habitatge, mentre una altra part de la població pateix de manera creixent totes aquestes adversitats que, al seu torn, posen en perill la supervivència de la democràcia i de l'estat de dret. En aquest context, el manteniment dels drets civils i polítics tal com els hem conegut fins ara es troba en perill. L'escletxa de desigualtat que el canvi climàtic està contribuint a ampliar estimularà reaccions de caire nacionalista, xenofòbic i racista, segons un informe del relator especial de l'ONU sobre pobresa extrema i drets humans, que també considera que la manera que tenen les institucions i organitzacions civils d'encarar aquest problema no s'ajusta a la urgència requerida. El canvi climàtic ha d'ésser conceptualitzat com un problema de drets humans, per l'impacte que ja està tenint sobre l'exercici efectiu dels mateixos.

Hermann Ott Bringing on the force of the law

Per a l'autor de l'article ja no queda gaire temps per afrontar i revertir l'emergència climàtica, de manera que suggereix que comencem immediatament a comportar-nos com si estiguéssim en una lluita per la supervivència, perquè això és realment del que es tracta. I una lluita per la supervivència no es guanya sent amable amb els adversaris. Es guanya tenint molt clar el que es vol i després dedicant tots els esforços i recursos per fer-ho. Afirma que s'ha acabat el temps de buscar la cooperació dels que governen, d'intentar solucions on tothom sigui guanyador, i que ha arribat l'hora de forçar els governants a donar pas a noves polítiques amb tots els mitjans permesos. Aquests mitjans van des de la lluita al carrer i el poder de la desobediència civil fins al poder financer de les inversions i el poder de la llei, tal com la practiquen organitzacions com ClientEarth. Aquest darrer aspecte remet, en primer lloc, a la implementació i al compliment de les regulacions vigents, com ara directrius sobre l'aire net i l'aigua a la UE. També comporta, en segon lloc, redactar noves i millors lleis per a la protecció del medi ambient i és aquí on entra en joc la justícia climàtica, que busca canviar la llei per redreçar les injustícies presents i futures. En definitiva, l'ús del poder de la llei sembla ser l'instrument més efectiu per provocar el canvi eliminant les antigues maneres de fer.

Ed Miliband Enough oif the climate nightmare. It's time to paint the dream

L'antic líder laborista presenta les propostes en matèria d'emergència climàtica del think thank Common Wealth del qual n'és un dels directius i que pretén encarar el tema des d'un nou enfocament que consisteix en connectar la crisi climàtica amb la desigualtat per oferir una perspectiva de futur atractiva per a la societat. Això significa parlar del somni, no

només del malson. Imaginar els pobles i les ciutats del futur: netes, verdes, amb una qualitat d'aire decent, acollidores per caminar i anar amb bicicleta, amb energies renovables, espais verds, i no selves de formigó, i llocs de treball gratificants en indústries verdes. A parer seu, la manera d'aconseguir-ho és connectar les dues grans crisis a les quals estem confrontats: l'emergència climàtica i la desigualtat. Així és com es podrà construir una coalició àmplia i duradora que pugui sostenir aquesta transformació sense precedents. A més de parlar sense embuts sobre el desastre al qual haurem de fer front si no actuem, les conseqüències del qual les pagaran aquells qui en són menys responsables, la nostra ha de ser una història de com construir una societat més equitativa, pròspera i democràtica. Miliband acaba indicant que la lliçó de la història és que els moviments polítics que han reeixit enfrontant-se a greus injustícies han fet que la gent avanci gràcies a un sentit de com podem superar la crisi i oferir a la societat una vida millor.

Slate Pour sauver la planète, des solutions plutôt que la sinistrose

L'article presenta el projecte Good Galaxy que ofereix una plataforma de podcasts per discutir i intercanviar idees, opinions i iniciatives per combatre l'emergència climàtica, des d'una perspectiva integral. El seu objectiu és posar l'accent sobre la intel·ligència col·lectiva més que no pas en el derrotisme o l'ansietat davant del canvi climàtic. També incideix en el fet que la reflexió feta per la nova generació implicada en la lluita pel planeta no s'atura a les fronteres tradicionals de l'ecologia sinó que va molt més enllà i aborda temes com ara la violència contra les dones, el paper de la innovació al si de les empreses o la feina dels joves. Finalment, també se subratlla que les temàtiques del projecte s'inspiren dels objectius del mil·lenni per al desenvolupament definits per l''ONU.

Florian Eder European Parliament goes green

Atès que durant la propera legislatura europea les qüestions climàtiques seran fonamentals per a la presa de decisions de la UE l'autor analitza com i perquè la preocupació per a l'emergència climàtica s'ha posat al centre del debat polític. En primer lloc, els principals partits han ignorat en gran mesura el Zeitgeist i han vist com el suport dels votants ha anat decaient de manera important. Necessiten, doncs, una solució a curt termini que pugui mobilitzar els votants i serveixi per tendir ponts cap a altres partits. Un altre factor és que des de fa mesos, desenes de milers d'adolescents –cada vegada més acompanyats pels seus pares– han sortit al carrer a molts països europeus per demanar una acció climàtica més decidida. Les seves peticions no entenen de compromisos, el seu to és contundent i el seu missatge principal és oblideu-vos de Trump, del Brexit, de Putin, oblideu l'economia. Simplement no deixeu que el planeta mori per culpa de l'escalfament. Finalment, els partits polítics tradicionals, degut a les seves estructures internes i a la seva pròpia història, no són especialment bons per respondre a aquest tipus de moviment monotemàtic per la qual cosa la seva resposta inicial va ser de molta incomoditat. Sembla que ara la dolorosa pèrdua de vots a les darreres eleccions europees estigui fent canviar la mentalitat dels principals partits. Tant el PPE com els S&D, tot i continuar sent els dos principals partits,

es veuen ara obligats a compartir grans parcel·les de poder, mentre que els arguments del tipus “sí, però” són cada vegada menys atractius per a la majoria dels votants. En definitiva, les solucions contemporitzadores que miren de satisfer totes les parts ja no són possibles.

Innovació, ciència i tecnologia

Soshana Zuboff It’s not that we’ve failed to rein in Facebook and Google, we’ve not even tried

Davant de la constatació que els gegants tecnològics utilitzen les nostres dades no només per predir el nostre comportament, sinó per canviar-lo, l’autora afirma que podem resistir aquest atac a la democràcia i que això es pot aconseguir mitjançant la llei. En primer lloc, cal interrompre i prohibir el control dels subministraments de dades i dels fluxos d’ingressos, i això significa prohibir el robatori i el tràfic de dades privades. En segon lloc, totes les investigacions dutes a terme al llarg de la darrera dècada indiquen que quan els usuaris s’assabenten de les operacions opaques del que s’anomena capitalisme de control, la seva principal reivindicació és un increment de la protecció i la proposta d’alternatives. Necessitem per tant lleis i regulacions que afavoreixin les empreses que volen trencar amb aquest capitalisme de control perquè cada vegada més aquells que s’arrenglerin amb les necessitats reals de les persones i les normes d’una democràcia de mercat atrauran més clients. Finalment, els legisladors hauran de donar suport a noves formes d’acció col·lectiva, de la mateixa manera que fa gairebé un segle els treballadors van obtenir protecció legal pel seus drets d’organització, de negociació col·lectiva i de vaga. Per tal que això sigui possible els legisladors necessiten el suport de la ciutadania i els ciutadans necessiten el lideratge dels seus funcionaris electes. L’autora conclou que si bé els capitalistes de control són rics i poderosos, no són invulnerables, temen la llei i temen els legisladors. També temen els ciutadans que insisteixen en seguir un camí diferent.

Halima Voirin 5G is arriving –but is Europe ready?

L’èxit en la incipient era del 5G suposarà un llarg camí per decidir el lideratge econòmic al segle XXI, i és essencial que Europa no es quedi enrere. Segons l’autora, els governs europeus haurien de preguntar-se si volen ser líders en 5G o quedar-se enrere. Si de debò volen liderar aquesta nova tecnologia, llavors han d’assignar més recursos que incentivin les inversions en comptes de maximitzar les tarifes inicials i millorar l’economia de l’expansió i la densificació de la xarxa. Per aconseguir-ho alguns governs europeus han de replantejar-se les seves prioritats i la importància que donaran al lideratge digital i, per tant, al lideratge econòmic al llarg de la propera dècada. En aquest sentit, diversos països europeus ja han anunciat noves estratègies industrials que cobreixen àrees tecnològiques com ara bateries, intel·ligència artificial i blockchain.

Oskar Schwartz Could ‘fake news’ be the next global politicial threat?

Aquests darrers mesos la notícia del desenvolupament d’un generador de textos falsos que pot escriure paràgrafs sencers en un estil basat en només una frase ha suscitat una preocupació sobre el seu potencial per difondre informació falsa. Tant si aquesta tecnologia, o una altra similar, es converteix o no en la màquina informativa que OpenAI (un dels principals laboratoris mundials d’Intel·ligència Artificial) recela, existeix un consens creixent que cal considerar les implicacions socials d’una tecnologia abans que es difongui i estigui a l’abast del públic. Al mateix temps, és molt difícil predir amb precisió com i de quina manera s’utilitzaran les tecnologies. Qui hauria pensat fa deu anys que un algoritme de recomanació per veure vídeos en línia es convertiria en un poderós instrument de radicalització? Tenint en compte la dificultat de predir el dany potencial d’una tecnologia, l’autor de l’article va demanar a la màquina generadora de textos falsos d’avaluar la seva pròpia capacitat per difondre desinformació. i li va preguntar: “Creus que t’utilitzaran per difondre notícies falses i perjudicar encara més el nostre ecosistema d’informació ja tan degradat?”. La resposta va ser: “El fet que no pugui trobar el nom de qui publica l’article és una gran pista. Tanmateix, aquesta persona continua utilitzant els mitjans socials per publicar fake news amb un clar propòsit.”

David Pilling Are tech companies Africa’s new colonialists?

La revolució tecnològica que està canviant el món també comença a tenir un profund impacte al continent africà. En aquest sentit, molts confien que Àfrica pugui escapar de la seva pobresa i de la seva herència colonial saltant-se a totes les etapes de desenvolupament. El principal exemple avançat ha estat el salt directe de l’Àfrica cap als telèfons mòbils sense pràcticament haver passat per la tecnologia de línia fixa. Darrere d’aquestes esperances, però, hi ha una gran preocupació sobre la propietat i el control de les empreses i de la tecnologia. Què passaria si la Big Tech, lluny de ser una força alliberadora, fos un nou tipus de colonialisme? L’autor argumenta que les start-ups de propietat estrangera que estan liderant la revolució tecnològica africana estan despertant, precisament, antigues pors sobre l’explotació.

Ruha Benjamin We definitely can’t wait for Silicon Valley to become more diverse

Professora associada d’Estudis Afroamericans a la Universitat de Princeton, Ruha Benjamin imparteix classes en què tracta la relació entre raça, cultura i tecnologia. És fundadora de Just Data Lab, que té com a objectiu reunir activistes, tecnòlegs i artistes per valorar com es podria utilitzar la informació en favor de la justícia. En el seu últim llibre, Race After Technology (Polity, 2019) aborda temes com la discriminació en la tecnologia i assegura que, per exemple, els prejudicis contra els negres és un indicador de com es tractarà a totes les races en el futur. En aquest cas, els marcadors digitals que utilitzen les empreses

per reclutar candidats incorporaran i recopilaran tota mena de dates, més enllà de les que poden afectar directament a la companyia, com les xarxes socials i les persones amb qui estem connectades. Benjamin explica que molts cops deleguem decisions a la tecnologia perquè donem per fet que se n'encarregarà millor que nosaltres. L'anomenada "intel·ligència artificial racista" és racista perquè està dissenyada per una societat en la qual imperen els prejudicis. Els algoritmes per identificar i prevenir els riscs es basen en patrons anteriors que, en conseqüència, es tindran en compte per prendre les futures decisions. Benjamin és escèptica sobre si la llei podria regular aquest biaix però creu que la promulgació d'una llei que s'implantés no només en l'àmbit estatal, sinó també a nivell internacional, dificultaria a les empreses llençar les seves tecnologies arreu del món. També considera que pel que fa a Silicon Valley, la diversificació laboral no tindria cap sentit si els mateixos treballadors no es qüestionen primer els actuals procediments de discriminació.